

EUROPOS SAJUNGOS PARLAMENTŲ UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETŲ PIRMINIKŲ IR PARLAMENTINIO DEMOKRATIJOS FORUMO SUSITIKIMAS

2013 m. lapkričio 27-28 d.
Lietuvos Respublikos Seimas
Vilnius

SEIMO PIRMININKO PAVADUOTOJO PETRO AUŠTREVIČIAUS

SVEIKINIMO ŽODIS

Jūsų Ekscelencijos,

Gerbiamieji kolegos parlamentarai,

Ponios ir ponai,

Leiskite nuoširdžiai pasveikinti Jus visus, susirinkusius Lietuvos Respublikos Seime. Šiandien čia vyksta Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai parlamentinio matmens renginys, kuriame kviečiame aptarti parlamentų vaidmenį skatinant demokratines reformas ir pasidalinti patirtimi šioje srityje.

Man malonu, kad šis renginys susilaukė didelio Jūsų – Europos Sąjungos valstybių narių, šalių kandidačių nacionalinių parlamentų užsienio reikalų komitetų pirmininkų, Europos Parlamento atstovų, Parlamentinio demokratijos forumo narių – dėmesio. Mūsų susitikimas vyksta Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo išvakarėse, todėl man labai malonu pasveikinti ir kolegas iš Rytų partnerystės valstybių.

Lietuva savo pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai prioritetais yra įvardijusi patikimos, augančios ir atviros Europos kūrimą. Mūsų šiandienos renginys puikiai atspindi trečiąjį iš jų – siekį prisidėti kuriant atvirą Europą, gebančią efektyviai kovoti su globaliais iššūkiais, skleidžiančią demokratines vertybes, kuriančią saugią ir naujas galimybes atveriančią kaimynystę. Siekiant šio tikslo kaip niekad svarbu stiprinti pačią Europos Sąjungą ir jos vaidmenį pasaulyje. Laikas aiškiai parodyti politinę valią, kuri būtina, kad Europos Sąjunga taptų išties svarbia pasaulinio lygio veikėja. Tam svarbu ne tik toliau stiprinti nacionalinių parlamentų vaidmenį Europos Sąjungoje. Parlamentinio lygmens diskusijos turi tapti vis svaresnės skatinant tarptautinį bendradarbiavimą ir demokratiją platesniu pasaulio mastu.

Mes, tiesiogiai ir demokratiškai išrinkti savo valstybių visuomenės atstovai, turime aiškiai suvokti ir stiprinti svarbų parlamentinės diplomatijos vaidmenį telkiant paramą pereinamąjį laikotarpį išgyvenančioms šalims ir siekiant Europos Sąjungos užsienio politikos tikslų.

Turime visapusiškai išnaudoti tokius parlamentinio bendradarbiavimo instrumentus, kaip šiame susitikime atstovaujamas Parlamentinis demokratijos forumas, EURONEST, EUROMED, NATO, ESBO, Europos Tarybos ir kitos parlamentinės asamblėjos.

Gerbiamieji kolegos,

šiomis dienomis visos mintys, diskusijos ir veiksmai neišvengiamai susiję su jau šiandien Vilniuje prasidedančiu Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimu. Prieš ketverius metus Prahoje inauguruota Rytų partnerystės programa aiškiai parodė ilgalaikį Europos Sąjungos įsipareigojimą, stiprų politinį ir ekonominį interesą regione, apimančiame Rytų partnerystės valstybes – Armėniją, Azerbaidžaną, Baltarusiją, Gruziją, Moldovą ir Ukrainą. Šis regionas pastaraisiais mėnesiais yra tapęs tikro geopolitinio „mūšio“ aikšte, kurioje aiškiai konkuruoja dvi alternatyvios integracinės, politinės – vertybinės erdvės – Europos Sąjunga ir Rusijos inicijuotas Eurazijos sąjungos projektas. Turime pripažinti ir tuo pačiu apgailestauti, kad kai kurios valstybės santykius su kaimynais vis dar linkusios konstruoti per jėgos ir spaudimo prizmę.

Dabar labiau nei bet kada mūsų Rytų partneriams reikia aktyvaus Europos Sąjungos įsitraukimo ir nuolatinės paramos darant svarbius pasirinkimus, turėsiančius lemiamos įtakos ateities Europos istorijai ir tų valstybių raidai. Mes, Lietuva ir kitos Baltijos valstybės, pažįstame šį regioną ir jo žmonių mąstyseną, nes patys prieš 25 metus nuėjome panašų reformų kelią. Ir susilaukėme neįkainojamos paramos iš daugelio Europos valstybių, kurių patirties perdavimas davė labai didelį teigiamą poveikį. Mes daug sparčiau negu turėjome pagal tuo metu buvusias skeptiškas prognozes, tapome pilnaverčiais euroatlantinės erdvės nariais. Dėl to norėčiau dar kartą pabrėžti tvirtą politinę Lietuvos paramą Rytų partnerystės programai ir jos tikslams.

Noriu nuoširdžiai pasidžiaugti Moldovos ir Gruzijos pasiekta pažanga jų pasirinktame kelyje į Europos Sąjungą, kurio vienas iš etapų – asociacijos susitarimų parafavimas – bus sėkmingai užbaigtas Vilniuje. Svarbu paminėti ir Azerbaidžano bei Armėnijos norą toliau plėtoti sektorinį bendradarbiavimą pagal Rytų partnerystės programą. Padėtis Baltarusijoje, kaip žinome, vis dar išlieka labai sudėtinga, tačiau ir čia neturime nuleisti rankų ir aktyviai dalyvauti, ypač stiprinant pilietinę visuomenę šioje mūsų artimoje kaimynėje.

Daugiausia dėmesio pastarosiomis dienomis neabejotinai susilaukia dinamiški politiniai ir pilietiniai procesai Ukrainoje. Pastarųjų dienų Ukrainos valdžios indikacijos dėl jų ketinimų atidėti parengtų sutarčių su ES pasirašymą sulaukė aktyvios šalies pilietinės visuomenės

reakcijos. Prieš keletą dienų buvau šių įvykių liudytojas Kijevo aikštėse. Ukrainos strateginio pasirinkimo tikrąją reikšmę galėsime įvertinti tik iš tolimesnės istorinės perspektyvos.

Nuoširdžiai raginu mūsų Rytų partneres nemažinti savo užmojų ir įsipareigojimų vykdyti reformas ir siekti glaudesnės integracijos su Europos Sąjunga, įskaitant ir Europos Sąjungos sutarties 49 straipsnyje įtvirtintus siekius. Turiu omenyje narystės Europos Sąjungoje perspektyvą toms šalims, kurios atitinka būtinus kriterijus ir jų laikosi. Europos integracija yra ilgalaikis strateginis pasirinkimas, o ne tik ekonominis ar administracinis projektas.

Gerbiamieji kolegos,

baigdamas sveikinimo kalbą noriu Jus maloniai pakviesti aplankyti Seimo Vitražo galerijoje eksponuojamą parodą „Vieningoje Europoje“, pristatančią Lietuvos sąsajas su Europa ir svarbiausius valstybės kūrimosi momentus – nuo Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose 1009 metais iki narystės Europos Sąjungoje 2004 metais. Tarp eksponatų matysite ir Kovo 11-osios Akto, kuriuo atkurta Lietuvos nepriklausomybė, originalą.

Linkiu Jums turiningų ir aktyvių diskusijų ir malonios viešnagės Vilniuje.

Dėkoju už dėmesį.